

НАРОДНА ЦЪЛИНА

Година IV.

Декемврий, 1928. г.

Кн. 3.

Н. п. Филиповъ

Тевфикъ бей

(Въ паметъ на П. Сарафовъ, който нѣкога ми разказа случката)

Бѣше 11. май 1876. година.

Деньтъ на светитѣ Кирилъ и Методи.

Слънчевъ топълъ следобѣдъ горѣше надъ полупогърчения Неврокопъ. Не се виждаше никой отъ българската рая по улицитѣ или по пазара съ свѣтнало лице и премѣненъ да манфестира праздника на просвѣтителитѣ си.

Прибрала се въ домоветѣ си, тя, раята, бѣ затворила и подпрѣла на глухо портитѣ си и съ трепетъ долавяше идецитѣ, като по въздуха, зловещи слухове за Тракия, за Батакъ . . .

А Доспатъ не е далече.

Въ башибозушкитѣ маси, които извършиха тия страхотни рѣзни и пожарища, не малко бѣха и доспатчанитѣ, които, настървени отъ плячката, можеха да се нахвърлятъ и на неврокопската рая.

Пазарътъ бѣ затворенъ.

Животътъ напълно замрѣлъ.

По улицитѣ, освенъ заптие или въоръженъ башибозукъ, християнинъ не се виждаше.

На кьошка, предъ портитѣ на конака си, седѣше по турски, на чехли и съ броеници въ ржце, алафранга облѣчениятъ първенецъ на Неврокопъ и околията му, Тевфикъ бей, синъ на прочутия арнаутъ Мехмедъ-бей.

Току-що бѣ станалъ отъ сънь, измилъ се, извършилъ молитвения намазъ, той бѣ излѣзналъ на кйошка. Тукъ, при хубаво време, той прекарваше отъ икиндия до акшама, кога самъ съ нѣкое отъ децата си, кога съ нѣкой воененъ или цивиленъ заабитинъ, а нерѣдко биваха и християнски първенци.